

GUIA

BARCELONA recorregut històric de Sant Josepmaria

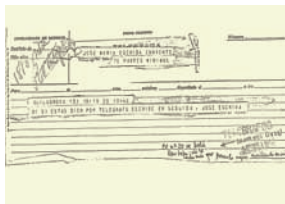
RECORREGUT HISTÒRIC DE SANT JOSEPMARIA A LA CIUTAT DE BARCELONA

Josepmaria Escrivà de Balaguer (1902-1975) és un sant del segle XX. El 2 d'octubre de 1928, Déu li feu veure l'Opus Dei, per ajudar a trobar el Crist a la feina, a la vida familiar i a la resta de les activitats humanes. Des d'aleshores, Sant Josepmaria impulsà el missatge de santedat enmig del món. Sovint viatjà a diversos països per preparar, acompanyar i impulsar la labor apostòlica dels fidels de l'Opus Dei.

El 6 d'octubre de 2002, el Beat Joan Pau II el canonitzà a la plaça de Sant Pere. En l'actualitat, la Prelatura de l'Opus Dei té 90.000 fidels i s'estén pels cinc continents.

A Catalunya hi ha documentats més de trenta viatges de Sant Josepmaria. D'aquests, es recullen aquí les estades més rellevants a Barcelona, fonamentalment durant els anys 30 i 40: els dies previs al pas dels Pirineus durant la Guerra civil espanyola, els inicis de la labor apostòlica en acabar la guerra, i el pas per Barcelona -camí de Roma- per aconseguir l'aprovació canònica de la Santa Seu sota l'empara de la Mare de Déu de la Mercè.

I. PRIMERA ESTADA A BARCELONA

El 20 de juny de 1924, José Escrivá escriu el telegrama següent: Digues si estàs bé per telègraf, escriu de seguida. José Escrivá. Està dirigit al seu fill Josepmaria, al convent dels Pares Mínims del carrer de l'Oblit, 22 de Barcelona. Sant Josepmaria va conservar aquest telegrama tota la vida i així sabem del cert que aquell dia era a Barcelona. És la seva primera estada a la ciutat comtal de la qual hi ha constància.

II. ESTADA PRÈVIA AL PAS DELS PIRINEUS

Durant la Guerra Civil espanyola (1936-1939), milers de sacerdots van ser executats merament per la seva condició sacerdotal, a la zona sota govern republicà, on es trobava sant Josepmaria.

El 1937, davant la incertesa quant al temps que duraria la contesa, sant Josepmaria es preguntava què havia de fer per prosseguir l'expansió apostòlica de l'Opus Dei. Va estar meditant llargament sobre aquest punt i ho va consultar als primers de l'Obra. Estava clar que necessitava arribar com més aviat millor a l'altra zona del país, li van dir, on podria desenvolupar amb normalitat el seu apostolat. I l'únic mitjà per aconseguir-ho, en aquells moments, era a través dels Pirineus, i a peu (1): des de Catalunya, passar a Andorra i a França, i entrar a Espanya per la frontera bascofrancesca.

1. CENTRIC HOTEL

El 7 d'octubre de 1937, entre grans incerteses, Josepmaria Escrivá i un grup d'estudiants i professionals joves van sortir de Madrid amb tren, camí de Barcelona. No van dormir: el tren anava atapeït i els seients de fusta estaven trencats. *Al passadís central s'amuntegava gent disposada a dormir a terra, majoritàriament milicians que venien dels fronts amb permís. Sovint se sentien blasfèmies i paraulotes.*

El Pare -així l'anomenaven els fidels de l'Opus Dei i tantes persones

que el coneixien- va passar la nit desagregant el Senyor i, davant la possibilitat d'un sacrilegi a causa d'un registre, va decidir, ja de matinada, consumir les Sagrades Formes, passant-se un per un la cigarrera, al lavabo del cotxe, a fi que tots poguessin combregar.

El diumenge 10 d'octubre, poc abans del migdia, el tren va arribar a Barcelona. De seguida va escriure unes lletres a Isidoro per anunciar als de Madrid la seva arribada. El nostre Pare, amb la resta del grup, es va allotjar al Centric Hotel, a la rambla dels Estudis. Malgrat que havien passat la nit en blanc, van dedicar la tarda de diumenge a passejar per la ciutat, fent cames, per si de cas havien de sortir, d'un dia per l'altre, de Barcelona². A l'edifici de l'hotel hi havia la seu de Ràdio Associació de Catalunya.

2. REPÚBLICA ARGENTINA, 60

L'11 d'octubre sant Josepmaria va celebrar missa per a tots en una casa de l'avinguda República Argentina, 60. Allà estava acollida la senyora Pilar, mare d'un dels membres del grup, José M. Albareda. Ella els va donar les dades de contacte dels intermediaris per passar la frontera. Sense perdre temps, varen seguir les indicacions que havien rebut i van anar a parar a un establiment de la ronda de Sant Antoni, 84, on servien menjars i begudes. Allà van preguntar per Mateu, a seques, que va resultar ser el mateix que era al taulell, un taulell de marbre blanc com els de les lleteries. Era un home de mitjana edat, parsimoniós i que inspirava confiança². El van batejar amb el sobrenom de "Mateu el lleter".

A la porta de la casa de República Argentina, una de les filles de la propietària hi havia penjat un cartell a fi de simular que es tractava d'un habitatge confiscat per la FAI, els anarquistes. A l'empara d'aquesta protecció, vivien tranquils. S'hi havia allotjat Pascual Galindo, un sacerdot amic de sant Josepmaria, que havia enviat a Madrid la informació per passar a França.

Durant l'estada a Barcelona, el Pare ens insistia que complíssim fidelment aquells actes del nostre pla de vida cristiana que es poden viure en qualsevol lloc i circumstància: oració mental, rés del Sant Rosari i jaculatòries.

Al Pare se'l veia alegre i optimista, amb el bon humor de sempre, convençut que, si ens abandonàvem al Senyor i al mateix temps, cuidàvem tots els detalls de la marxa i actuàvem amb prudència,

les coses sortien bé. Però es notava que experimentava un gran patiment interior de pensar en els que s'havien quedat a Madrid ³.

3. PENSIÓ DIAGONAL, 371

El 14 d'octubre, Pedro Casciaro, un dels fidels de l'Opus Dei, estudiant, va arribar a Barcelona. El Pare i Juan m'estaven esperant a l'estació. Va ser un dia ple d'emocions. Tan bon punt vaig arribar, vaig poder assistir a la Missa que el Pare va celebrar a la casa on havia aconseguit allotjar-se amb en Juan, en Tomás i en Manolo. Era un pis acollidor on hi vivia la senyora Rafaela Caballero, vídua de Cornet, amb la seva mare, Margarida Alcausa, a l'avinguda Diagonal, cantonada amb Pau Claris. Al costat del dormitori que ocupava el Pare hi havia una saleta petita; allà, sobre una calaixera, es van preparar les coses necessàries per a la santa Missa.

El Pare va celebrar sense ornaments -no n'hi havia, és clar- però el compliment amorós de les rúbriques, la pronunciació pausada dels textos llatins i la unció amb què va celebrar aquella missa, em van abstreure de la resta i em vaig sentir, per moments, transportat al nostre estimat oratori de Ferraz. Va ser la primera vegada que vaig veure com utilitzava un petit missal manuscrit que, a més del Cànon, contenia els textos de la Missa votiva de la Mare de Déu.

Per no despertar sospites, no hi anàvem tots cada dia, a la Santa Missa que celebrava el Pare a la casa de la Diagonal, cantonada amb Pau Claris. El Pare ens donava la comunió a altres hores, en aquell mateix lloc o a la casa de la República Argentina, als que vivíem allà; feia el mateix amb José María i la seva família³.

4. RONDA SANT ANTONI, 84

Un altre fet que explica que aquells dies de novembre se'm vagin fer eterns va ser la fam. Passàrem gana, moltíssima gana, a Barcelona. No disposàvem de cartilles de racionament i no era prudent tractar d'adquirir-ne per aconseguir queviures. Tampoc teníem diners per comprar aliments en el mercat negre i la quantitat que calia reservar per pagar els guies era intocable ³.

No obstant això, a la senyora que els havia llogat les habitacions a la casa de la Diagonal li van portar unes flors que el Pare va fer comprar, ja que, segons ell, tot i que no hi havia diners, es tractava d'una despesa imprescindible. Aquesta senyora va intervenir

de manera decisiva en les gestions per contactar amb els guies de l'expedició per passar la frontera i li estaven molt agraïts.

En aquestes dates sant Josepmaria va atendre espiritualment moltes persones. Una d'elles va ser la mare d'un antic amic seu de Saragossa, que vivia a Badalona, una ciutat costanera prop de la capital. Van anar a visitar-la i es van acostar a la platja. Allà, el Pare, amb la vista al mar, va resar en veu alta: "Salve Regina, Mater...". Tots van seguir la pregària. Pels altres, la contemplació del mar havia estat un motiu d'alegria i d'admiració davant el paisatge. Pel Pare havia estat una alguna cosa més. El mar li havia recordat la Verge i la saludava amb una Salve.

En la línia de l'horitzó, fills meus, sembla que el cel i la terra s'uneixen. Però no, on de veritat es troben és en els vostres cors, quan viviu santament la vida ordinària...⁴

5. BAR RESTAURANT L'ÀLIGA ROJA

Sant Josepmaria no tenia preparació física per les caminades que s'acostaven, malgrat l'entrenament que feia pel carrer, creuant Barcelona des de la zona del port fins al Tibidabo, el punt més alt de la ciutat. A més de la falta d'entrenament, s'ha de tenir en compte que la dieta era molt limitada.

A Barcelona només podíem fer un sol àpat al dia que, a més, era molt pobre. Les nostres possibilitats tan sols ens permetien d'anar a dues modestíssimes fondes que, després de diversos intents, teníem ben localitzades. Una d'elles es deia Àliga Roja i era al carrer dels Tallers: a les taules hi havia estovalles i els coberts estaven nets, però el menjar era tan escàs que teníem més gana en acabar que en començar ³.

Aquelles setmanes van ser una prova molt dura per a sant Josepmaria, que va haver d'exercitar la paciència en grau heroic. Més d'una vegada es va perdre tot contacte amb els possibles intermediaris que podrien facilitar-los la partença; no obstant això, mantenia la fe que el Senyor els ajudaria; encara més, continuament els animava i procurava que ningú no defallís en la seva vida espiritual ni caigués en algun tipus de neurosi a causa de les circumstàncies en què es trobaven.

El Pare ens suggeria activitats que podien ajudar-nos a superar qualsevol psicosi de desànim. A falta de cap altra ocupació, els

que estudiàvem arquitectura ens dedicàvem a fer apunts i esbossos d'edificis de la ciutat. En una ocasió això va fer passar unes hores d'angoixa al Pare. Va succeir en veure'ns a l'apartament del carrer de la República Argentina, quan Manolo Sáinz de los Terreros li va dir que havíem anat a prendre apunts dels edificis de l'antiga Exposició Internacional. Nosaltres no sabíem, però el Pare sí, que alguns d'aquests edificis havien estat destinats a dipòsits de municions i polvorins. El Pare va pensar llavors que, si ens veien prendre apunts en aquells llocs, podien detenir-nos pensant que érem espies. És per això que, quan vàrem tornar a casa després d'aquesta excursió inconscient, en veure que no ens havia passat res, ens va abraçar amb una gran alegria.

Ens va dir que havia estat resant a la Verge perquè no ens passés res. Vaig comprendre, una vegada més, que realment ens estimava amb cor de pare i de mare ³.

Per fi, després de tant de temps d'espera impacient, el 19 de novembre sant Josepmaria i els seus acompanyants van sortir cap als Pirineus en una llarga expedició clandestina a través de les muntanyes, juntament amb altres fugitius. Van ser dies plens de penalitats, que s'afegien a molts mesos de fam i privacions ¹. S'iniciava el pas dels Pirineus.

Durant els anys de la guerra, les dificultats externes de la guerra civil no espantaren el Pare: L'Obra de Déu -havia escrit el 1934- ve a complir la Voluntat de Déu. Per tant, tingueu una profunda convicció que el cel està entestat que es realitzi ³.

III. INICIS DE LA TASCA APOSTÒLICA A BARCELONA

6. HOTEL VICTÒRIA

El 30 de desembre de 1939 sant Josepmaria i Álvaro del Portillo (que més endavant va ser el seu successor al capdavant de l'Opus Dei) van estar a l'Hotel Victòria (a la cantonada de la ronda de Sant Pere amb la plaça de Catalunya, on actualment hi ha l'edifici d'El Corte Inglés).

Un cop a l'hotel, el Pare va trucar a un jove metge que havia

conegut durant un viatge a Terol en els anys de la guerra, i que havia estat un dels assistents al segon curs de recés que ell havia predicat a Burjassot (València). Álvaro va anar a la recerca d'un antic company amb qui havia coincidit en un curset d'alferes a Burgos. En aquell moment era a Sitges i li va deixar el missatge. Després se'n va anar a casa d'un altre noi, que Pedro Casciari havia conegut al febrer de 1938, durant un aquarterament a Pamplona. Tampoc no era a casa.

A l'hora prevista va arribar el jove metge a l'hotel. Va estar parlant amb sant Josepmaria i en acabar la conversa va marxar amb Álvaro al Tibidabo.

7. HOTEL INTERNACIONAL

El 31 de març de 1940 el Pare va viatjar novament a Barcelona, amb Álvaro del Portillo, Isidoro Zorzano (un altre membre de l'Opus Dei, mort el 1943) i José M. Hernández Garnica (que, amb Álvaro del Portillo i José Luis Múzquiz, va ser dels primers membres de l'Obra ordenats sacerdots). Van estar-se a l'Hotel Internacional (a la rambla de les Flors, 78, davant del Liceu).

8. PALAU EPISCOPAL

El mateix dia, a primera hora de la tarda, sant Josepmaria va anar a fer diverses gestions al Palau Episcopal (carrer del Bisbe, 5). En aquell temps, era administrador apostòlic Miguel de los Santos Díaz Gómara. Mentrestant, els altres van conèixer un grup d'estudiants que feien un dia de recés espiritual.

9. SANTA MARÍA DEL PI

L'endemà, 1 d'abril de 1940, el Pare va celebrar missa a la basílica de Santa Maria del Pi (carrer del Cardenal Casañas, 16).

10. SAGRADA FAMÍLIA

L'1 d'abril de 1940 també va anar a la Sagrada Família (carrer de Mallorca, 401) i hi va estar fent oració.

11. LA MARE DE DÉU DEL ROSER DE POMPEIA

El dia 2 d'abril de 1940 i en quatre ocasions més, sant

Josepmaria va celebrar la Santa Missa a l'església dels Caputxins, dedicada a la Mare de Déu del Roser de Pompeia, a l'avinguda Diagonal, 450 (cantonada amb el carrer de la Riera de Sant Miquel). Al migdia va marxar cap a València.

IV. EL PALAU (1940-41)

12. HOTEL URBIS

Sant Josepmaria va tornar a Barcelona el 12 de maig de 1940, acompanyat d'Álvaro i dues persones més. Es va allotjar a l'Hotel Urbis, al passeig de Gràcia, 23. En aquest viatge va animar els de l'Obra a buscar un local per poder-se reunir amb més facilitat.

13. ESGLÉSIA DELS CARMELITES

Aquest mateix dia va celebrar la missa a l'església dels Pares Carmelites situada a l'avinguda Diagonal, 424 (cantonada amb el carrer de Roger de Llúria).

14. BALMES, 62

El Palau va ser el primer centre de l'Opus Dei a Barcelona. L'activitat d'aquest centre va començar el 28 de juny de 1940 en un pis minúscul del carrer de Balmes, 62.

El 27 de juliol, el Palau va acollir per primera vegada el Pare. Els quatre nois que havien sol·licitat l'admissió a Barcelona, ajudats per dos més, van fer l'impossible perquè no estigués completament buit en el moment de la seva arribada. *En un primer moment van arribar la imatge de la Verge, una creu de pal per a l'oratori i poca cosa més. Més tard van aparèixer, de forma triomfal però solitària, dues taules i dues cadires que van trigar bastant de temps a trobar companyia.*

Quan sant Josepmaria va tornar de nou a Barcelona, les taules i les cadires solitàries seguien enmig de les habitacions buides, de manera que els estudiants que van venir a escoltar-lo van haver de seure sobre gavardines i diaris posats a terra. No els va importar i

s'ho van prendre amb bon humor. El Fundador els ensenyava que les obres de Déu no fracassen per manca de mitjans materials, sinó per falta d'esperit. Els mitjans materials de ben segur que arribarien! Ara el més important era confiar en Déu: resar, mortificar-se, treballar amb perfecció humana i sobrenatural, i dur a terme un apostolat vibrant.

Aquest era l'esperit amb què es trobaven els que venien per allà. Es veia d'una hora lluny que en aquell lloc hi sobrava alegria, fe i confiança en Déu, i que hi faltava alguna cosa, d'una manera clara, palmària i urgent: diners.

Calia posar un nom al pis. Sant Josepmaria l'hi va posar amb to alegre i divertit, en record del nom de la finca de Fonç que la seva família es va vendre per ajudar-lo a instal·lar la Residència DYA. Bé!, va dir. Ja tenim un "palau". I aquest nom -Palau-, tan allunyat de la seva realitat concreta, és el que va quedar ⁵.

Al cap de poc temps es va desencadenar a la ciutat una greu contradicció per l'Opus Dei, a la qual sant Josepmaria es referia com la contradicció dels bons, perquè provenia d'entorns catòlics i es dirigia a les famílies dels nois que participaven en les activitats formatives de l'Opus Dei. Els que tenien autoritat van acusar aquests nois d'heretges, de pertànyer a una secta i de traïció a les entitats cristianes de les quals formaven part. En alguns casos en van ser expulsats públicament o es va alertar les famílies que els seus fills es condemnarien ⁶.

En assabentar-se'n, el Pare va encoratjar els pocs membres de l'Opus Dei a Barcelona donant-los consells precisos, molt sobrenaturals i de gran prudència humana. Els va demanar que callessin i oferissin aquesta creu. Els aconsellava de resar, callar, treballar i somriure.

Rafael Termes, que llavors era director del Palau, va donar una gran alegria al Fundador quan va escriure des de Barcelona que podia estar tranquil amb ells, perquè dels seus llavis no n'havia sortit ni una sola paraula de falta de caritat.

Tot i que al Palau no hi havia oratori -va haver-n'hi uns anys més tard-, hi havia una creu de pal, com aquella creu de fusta negra, sense brillantor i sense la imatge del Crucificat, descrita el 1934 a les Consideracions Espirituals: Quan vegis una pobra Creu de fusta, sola, menyspreable i sense valor... i sense crucifix, no oblidis que

aquesta Creu és la teva Creu: la de cada dia, l'amagada, sense lluentor i sense consol..., que està esperant el Crucifix que li falta: i aquest Crucifix has de ser tu. Es va difondre per Barcelona que els nois es crucificaven en aquesta pobra creu i que hi havia uns estudiants que feien ritus sagnants al carrer de Balmes. A sant Josepmaria li dolgué, un cop més, aquesta afirmació absurda. Tanmateix, per prudència, va fer substituir aquesta creu per una altra de molt petita: Així no podran dir -va dir, fent broma- que ens crucifiquem, perquè no hi cabem 7.

Moltes persones, desorientades, van anar a cercar llum i consell al monestir de Montserrat, prop de Barcelona, punt de referència de la vida espiritual catalana. Era tan necessària la claredat en aquell embolc, que dom Aureli Maria Escarré, abat coadjutor de Montserrat, va haver de sol·licitar informació autoritzada del bisbe de Madrid, per tal de saber a què atènyer-se per orientar tanta consciència pertorbada per veus contradictòries. Amb cert eufemisme, qualificava la situació de «actualitat palpitant en extrem» 2.

El 9 maig de 1941, Aureli Maria Escarré escriu al bisbe de Madrid-Alcalá, Monsenyor Leopoldo Eijo y Garay. En la seva resposta, aquest bisbe explica a l'abat la seva tristesa per una campanya que no pot entendre i insisteix que l'Opus Dei ha comptat sempre amb la seva aprovació. "Cregui'm, Rvdm. Pare Abat, l'Opus és veritablement Dei, des de la primera idea i en tots els seus passos i treballs", escriu.

El 2 de maig el Pare va escriure a Rafael Termes, el director del Palau, per confortar els seus fills de Barcelona: Què us dic? Que estigueu contents, spe gaudentes!: Que patiu, plens de caritat, sense que de la vostra boca surti mai ni una paraula molesta vers ningú, in tribulatione patientes!: que us ompliu d'esperit d'oració, orationi instantes! 2.

15. MARC AURELI, 10

El 1941 sant Josepmaria va tornar a Barcelona. En aquesta ocasió va haver de fer-ho d'incògnit perquè, a causa del clima de contradicció al voltant de l'Opus Dei, hi havia risc de ser detingut: "cal que empreu un nom suposat", va advertir-lo el Nunci. Va arribar el 21 de maig a la tarda i va anar a casa del Canonge de la Catedral. A la nit va ser al Palau. Per raons de prudència es

va allotjar a casa de Sebastián Cirac, al carrer de Marc Aureli, 10. Després se'n van anar al bisbat per informar Mons. Díaz Gómara, i informar-se al seu torn de la situació local. Va citar els seus fills a casa de mossèn Sebastián; allí, asseguts al voltant de la taula del menjador, el Pare els va fer una d'aquelles classes de formació que encenen les ànimes per una llarga temporada. Realment, la situació no era com per riure, però nosaltres, els deia, perquè som fills de Déu, hem d'estar sempre alegres. Encara que ens trenquin el cap?: Sí, encara que hàgim d'anar amb el cap obert, perquè serà senyal que el Nostre Pare Déu ho vol així. Després de parlar, un per un, amb tots ells, se'n va tornar a Madrid.

Al cap d'uns anys, el Pare va comentar sobre aquest viatge: "Al-gun dia us divertireu molt, coneixent alguns episodis de la nostra història. Per exemple (...) el governador d'una gran ciutat va donar ordre de ficar-me a la presó tan bon punt hi posés els peus. Vaig haver-hi d'anar amb un nom fictici. No era mala persona, però l'enganyaven".

16. PLAÇA FRANCESC MACIÀ, 6

Francisco Botella, un dels primers fidels de l'Opus Dei, era professor de la Universitat de Barcelona a principis dels anys 40. Vivia en un pis de la plaça de Francesc Macià, amb les seves dues germanes, Fina i Enrica (que poc temps després van ser de les primeres dones a demanar l'admissió a l'Opus Dei). Sant Josepmaria es va allotjar a casa seva des del 14 fins al 16 de maig de 1945. Aquella estada va significar l'inici de la tasca apostòlica amb dones a Barcelona.

V. ESTADA PRÈVIA AL PRIMER VIATGE A ROMA

17. MUNTANER, 444 (actualment 450)

A mig juny de 1946, Álvaro del Portillo va comunicar al Pare les dificultats que hi havia per aconseguir que la Santa Seu concedís el *Decretum Laudis* (aprovació jurídica de l'Obra). Els organismes competents havien arribat a la conclusió que, de moment, la concessió era impossible: havien arribat amb un segle

d'anticipació. I va exposar al Pare que era convenient que ell en persona anés a Roma per tractar d'aquest assumpte.

Un cop decidit el viatge, sant Josepmaria va voler preparar-lo de la mà de la Mare de Déu. La primera etapa va ser Saragossa, després Montserrat, on va celebrar Missa a la capella de Sant Josep, i finalment, Barcelona, des d'on va partir amb vaixell en direcció a Gènova.

A Barcelona es va allotjar en un centre que es deia la Clínica, al carrer de Muntaner, 444. Allà tenien la consulta Juan Jiménez Vargas i Alfons Balcells, metges. En aquest petit pis s'hi havia instal·lat un petit oratori, amb un frontal de fusta i un crucifix. En una paret lateral hi havia un quadre de la Immaculada.

El divendres 21 de juny, al matí, *abans de dir missa, el Pare va dirigir la meditació als seus fills a l'oratori. De la seva oració s'escapaven dolços afectes d'angoixa. Va ser una llarga queixa filial, sincera i vibrant de fe, buscant la resposta del Cel, confiat que el Senyor no podia deixar els seus seguidors a l'estacada. Què serà de nosaltres?, deia prenent les paraules de boca de Sant Pere: «Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te; quid ergo erit nobis?» (Mt 19, 27): Senyor -li deia el Pare, Tu has pogut permetre que jo de bona fe enganyi tantes ànimes!? Si tot ho he fet per la teva glòria i sabent que és la teva Voluntat! És possible que la Santa Seu digui que arribem amb un segle d'anticipació...? Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te...! Mai he tingut altra voluntat que la de servir-te. Resultarà llavors que sóc un trapella!? I exposava insistentment al Senyor, amb amoroses raons, que ho havien deixat tot per seguir-lo:*

Què faràs ara amb nosaltres? No pots deixar abandonats els que s'han refiat de Tu! I, al compàs i ritme de mitja hora d'oració suplicant, demanava la intercessió de la Mare de Déu de la Mercè ².

Sant Josepmaria es va allotjar a La Clínica i hi va celebrar missa en diferents viatges; l'últim, el maig de 1948.

18. BASÍLICA DE LA MERCÈ

Aquell mateix matí, sant Josepmaria es va acostar a la Basílica de la Mercè (plaça de la Mercè, 1). La Mare de Déu de la Mercè es venera des del segle XIII: la tradició diu que es va aparèixer l'any 1218 a sant Pere Nolasc, sant Ramon de Penyafort i Jaume I, rei de la corona d'Aragó, per animar-los a fundar un

orde dedicat a la redempció dels cristians captius en mans de musulmans. Des del segle XVII és copatrona de Barcelona i, des de 1888, patrona de la diòcesi.

Als peus de la Verge va posar tota la seva fe, la seva vida i el seu esforç a la disposició del Cel, i li va encomanar la finalitat del seu viatge.

Actualment, en un oratori dedicat a sant Miquel, a la seu central de l'Opus Dei a Roma, hi ha una pintura que recorda aquest viatge de sant Josepmaria. Hi és representada la Mare de Déu de la Mercè i les paraules de l'evangeli que va comentar, *Ecce nos reliquimus omnia...*, amb les dates 21 de juny i 21 d'octubre de 1946. Aquesta última, marca la visita a la Verge, al seu retorn, en agraïment per la seva protecció. *Al cap d'uns anys, recordant aquells moments, explicava: m'urgien milers d'ànimes que es lliuraven a Déu en la seva Obra, amb aquesta plenitud de la nostra dedicació, per fer apostolat enmig del món.*

Vaig venir a Roma, amb l'ànima posada en la meua Mare la Verge Santíssima i amb una fe encesa a Déu nostre Senyor, a qui confiadament invocava, dient-li: ecce nos reliquimus omnia, et secuti sumus te: quid ergo erit nobis? (MT XIX, 27). Què serà de nosaltres, Pare meu? Ho havíem deixat tot: l'honra -amb tanta calúmnia per damunt nostre-, la vida sencera, fent, cadascú en el seu lloc, el que Déu li demanava. Déu ens va escoltar i va escriure en aquests anys romans, una altra pàgina meravellosa de la història de l'Obra 8.

Sant Josepmaria va visitar la Mare de Déu de la Mercè en nombroses ocasions durant les seves estades a Barcelona entre els anys 1940 i 1973.

19. AJUNTAMENT DE BARCELONA

Vint anys més tard, el 1964, sant Josepmaria va ser nomenat fill adoptiu de la Ciutat de Barcelona. El 7 d'octubre de 1966 es va celebrar l'acte de concessió en el Saló de Cent. Rafael Termes, que va ser el primer director del Palau, va assistir a l'acte. El Pare li va fer una forta abraçada, mirant-lo somrient, i li va dir: Valia la pena!

VI. ALTRES ESTADES

Des del 16 fins al 18 de setembre de 1962, sant Josepmaria va estar en diferents llocs per trobar-se amb les seves filles i els seus fills. Durant la seva estada es va allotjar al Col·legi Major Monterols, situat al carrer de Corint, 3.

En aquells dies també es va reunir amb les seves filles a Llar, un centre de l'Opus Dei al carrer Milanesat, 37. Allí va conversar amb diverses persones, entre les quals hi havia la mare de Montserrat Grases, a qui va dirigir unes paraules plenes d'afecte.

VII. CATEQESI A ESPANYA, 1972

Sant Josepmaria va estar a Catalunya des del 20 fins al 30 de novembre de 1972.

Dilluns 20: arribada a Barcelona. Visita a la Basílica de la Mercè.

20. ESGLÉSIA DE SANTA MARIA DE MONTALEGRE

Després de pregar davant de la Mare de Déu de la Mercè, sant Josepmaria es va dirigir a l'església de Santa Maria de Montalegre, situada al carrer de Valldonzella 13, on antigament hi havia la Casa de la Caritat fundada pel rei Carles IV.

Després de saludar el rector, va entrar ràpidament a l'església per l'accés del Pati Manning i es va dirigir a la capella del Santíssim, on va resar uns minuts. Tot seguit va entrar al presbiteri i va pregar davant de la imatge de la Mare de Déu. Va tornar a acomiadar-se del Santíssim i va sortir de nou al pati, on es va acomiadar de les persones que l'esperaven per saludar-lo.

Dimarts 21: Col·legi Viaró, avinguda Alcalde Barnils, 2 (Sant Cugat del Vallès).

Dies 22, 23, 25 i 26: Trobades amb multitud de persones a l'Escola Esportiva Brafa, carrer Artesania, 75 (Guineueta, Barcelona).

Divendres 24: Centre Educatiu Bell-lloc, carrer Pau Birols s/n (Girona).

Dilluns 27: Institut d'Estudis Superiors de l'Empresa (IESE), avinguda Pearson, 21 (Barcelona). Clarisses del Monestir de Pedralbes, Baixada del Monestir, 9 (Barcelona).

21. MONESTIR DE PEDRALBES

Durant la seva catequesi per Espanya i Portugal (1972-1973), sant Josepmaria va visitar nombroses comunitats de religioses contemplatives. A Barcelona, va estar amb les Clarisses del Monestir de Pedralbes. *“Sóc aquí per aprendre de vosaltres. No he vingut a ensenyar res, sinó a aprendre: del vostre recolliment, de la vostra pregària, de les vostres mortificacions, de la vostra obediència, del vostre agraïment al Senyor perquè us ha cridat (...)”*, -els va dir.

Dies 20 al 30: va viure a Castellaura, casa de recessos i convivències, carretera de Sant Pere de Premià, s/n (Premià de Dalt).

Dijous 30: Tornada a Roma.

VIII. LLIBRES CITATS

- (1) Sant Josepmaria Escrivà, Miguel Dolz.
- (2) El Fundador del Opus Dei, Andrés Vázquez de Prada (tres volums).
- (3) Soñad y os quedaréis cortos, Pedro Casciaro.
- (4) Homilia “Estimar el món apassionadament”, Sant Josepmaria.
- (5) Sant Josepmaria Escrivà, José Miguel Cejas.
- (6) Memòria ingènua, Alfons Balcells.
- (7) Mons. Josemaría Escrivá de Balaguer, Salvador Bernal.
- (8) Tiempo de caminar, Ana Sastre.

IX. ANNEXOS

Montserrat Grases, numerària de l'Opus Dei en procés de beatificació.

Va néixer a Barcelona el 10 de juliol de 1946, en una família profundament cristiana. Com als seus vuit germans, els pares la van educar en un clima de pietat sincera i d'amor a la llibertat. El 1957 va demanar l'admissió a l'Opus Dei. Va saber trobar Déu en el compliment, per amor, dels seus deures d'estudi i de treball, en les coses petites de cada dia. Al juny de 1958 li van diagnosticar un càncer d'ossos en una cama, que va ser causa de dolors intensos, que va suportar amb serenitat i amb heroica fortalesa. Va morir el 26 de març de 1959.

La Cripta on està enterrada Montse Grases es troba a l'oratori de Santa Maria de Bonaigua, carrer de Jiménez i Iglesias, 1 Barcelona.

Jose María Hernández de Garnica, sacerdot numerari de l'Opus Dei en procés de beatificació.

Va néixer a Madrid el 1913. Era enginyer i va demanar l'admissió a l'Opus Dei el 28 de juliol de 1935.

Va estar sempre molt unit a sant Josepmaria, que va dipositar en ell una gran confiança. Tenia grans aptituds humanes que va posar al servei de l'Església i de les persones que el van tractar. Atreia per la seva senzilla humilitat i la seva extraordinària sinceritat i franquesa.

El 25 de juny de 1944 va rebre l'ordenació sacerdotal. Després, sant Josepmaria li va encarregar especialment l'impuls de la tasca apostòlica de l'Opus Dei entre les dones d'Espanya, que va compaginar amb moltes altres tasques sacerdotals arreu del país. Més tard, va marxar a desenvolupar el seu ministeri sacerdotal a diversos països d'Europa: Anglaterra, Irlanda, França, Àustria, Alemanya, Suïssa, Bèlgica i Holanda.

Es santificà en les seves tasques professionals i després en les pròpies de sacerdot, amb gran generositat: va aprendre diversos idiomes, es va adaptar a diferents ambients i va fer front a tota mena d'incomoditats en països en què la tasca apostòlica de l'Opus Dei tot just s'iniciava.

Va patir amb gran fortitud i esperit de sacrifici diverses malalties i de manera especial el llarg procés de la seva última malaltia, que va durar més d'un any. Va morir a Barcelona el 7 de desembre de 1972.

Les seves restes reposen a l'església de Santa Maria de Montalegre (Barcelona).

MÉS INFORMACIÓ

Sobre Sant Josepmaria

www.opusdei.org (en especial, www.opusdei.cat)

www.josemariescriva.info

www.pallerols-andorra.org

Sobre Barcelona

www.bcn.cat

www.tmb.cat

© Oficina d'informació a Catalunya. Prelatura de l'Opus Dei

Via Laietana 44, pral. bis 1a 08003 Barcelona

Tel 934 18 21 07 • Fax 932 688 604 www.opusdei.cat barcelona@opusdei.org

